

HOMILIA DE SANT MAGÍ (Cervera, 19 d'agost de 2022)

Mn. Valentí Miserachs

Estic molt content de trobar-me avui ací, cordialment convidat a celebrar la Missa en la memòria del gloriós màrtir Sant Magí en l'entranyable capella del seu barri de Cervera. És una tradició que conserveu gelosament, que no queda, però, tancada en aquest popular indret, sinó que s'enfila costa amunt i s'escampa pels carrers i places de la ciutat que tant estimo car hi tinc lligams de família i de fermes amistats. Sempre he sentit l'atracció envers les seves pedres venerables i la seva vitalitat espiritual, cívica i també musical.

Tots som segarrencs, no vull pas emprar el mot "segarretes", que té unes connotacions més aviat negatives: gassiveria, murrieria, desconfiança. Els segarrencs, en canvi, som recordats per catalans d'altres latituds com a gent franca, oberta, cordial i agraïda. Solem ser bona gent, en un mot, i que Déu ens en do glòria! La Segarra no és pas solament l'actual comarca presidida per Cervera, la delimitació de la qual va obeir a raons de pràctica utilitat quan, en els anys 30 del segle passat, fou establerta la divisió ter-

ritorial de Catalunya tenint en compte les rodalies, l'atracció dels mercats i un cert equilibri en l'extensió de les comarques, bé que encara en tinguem de tan vastes com pot ser La Noguera, la més gran de tot Catalunya. D'altra banda observem la tendència moderna a segregrar alguns territoris amb prou personalitat i constituir-ne comarques que més aviat mereixerien el nom de rodalies; és el cas del Pla d'Urgell, del Moianès i del Pla de l'Estany. Al Lluçanès no hi hagué acord. Calaf bé malda prou, de moment sense èxit, per esdevenir cap d'una comarca que, en el llenguatge que s'ha fet popular, s'anomenaria "Alta Segarra"; això ajudaria potser a reconstruir, nominalment almenys, el territori integral de La Segarra, nom venerable i molt antic, que trobem ja, per exemple, en la carta de poblament de Calaf de l'any 1010 (se'n celebrà l'any 2010 el mil·lenari), on es llegeix que aquest territori ja s'anomenava Segarra des de l'antigor més reculada. L'arrel Gar o Kar, que és preromana, ha donat el nom també a Les Garrigues, a Queralt o al Garraf: rouredes (que en occità se'n diu "garrics") i pedres,

característiques evidents de bona part del territori segarrenc, sobretot en les altes plataformes calcàries que, inclinant-se suaument o bruscamment despenjant-se de les “costes”, acaben enfondint progressivament les nostres modestes conques fluvials: Llobregós, Sió, Ondara, Corb; i ja no parlem del riu de Set, a Les Garrigues, nom que és tot un programa, ja que el nostre és un territori eixut, que sempre ha patit la set! I per les altres bandes, la riera de Rajadell, l’Anoia i el Gaià.

La Segarra, doncs, és més que una comarca, és un territori, i molt extens: de Pinós fins a Tous i Carme, (deixem de banda Igualada, amb prou pes i personalitat amb la seva Conca d’Òdena, tot i que en l’antigor havia també format part del deganat de Segarra i les Selves, amb seu als Prats de Rei), i des d’Aguilar fins a tocar Tàrrega, als esmentats anys 30, quan es va fer la pertinent enquesta, la gent d’aquest vast territori tenia consciència de pertànyer a la Segarra. Un altre factor “sagrat”, intocable, és el límit de les províncies –articulades, al cap i a la fi, el segle XIX–. Així l’actual comarca d’Anoia s’atura al moment en què el terme de Veciana topa amb el terme de Sant Guim de Freixenet, o sigui amb la província de Lleida; i per la banda de Santa Coloma de Queralt quan li barra el pas la frontera provincial de Tarragona. Indrets tan segarrencs com les rodalies de Santa Coloma i la vall del Corb es van veure etiquetats com a pertanyents a la Conca de Barberà i a l’Urgell respectivament. I potser el cas més emblemàtic és el de la capçalera de l’Anoia, presidida ara per Calaf, però abans per la vila dels Prats de Rei, on molt probablement –i en donen fe

les troballes arqueològiques, les làpides sobretot– radicava el “municipium sigarrense” dels romans, que van colonitzar un territori que ja s’anomenava Segarra, o Sik-kar. L’antiga vegueria de Cervera, amb les sotsvegueries dels Prats de Rei i d’Agramunt, s’ajustava potser molt més a la totalitat del territori segarrenc; ni divisions comarcals i menys encara provincials no podran mai desvirtuar allò que la història ha plasmat des de temps immemorials.

Que se’m perdoni aquesta llarga digressió –m’ho permet la reconstrucció ideal de l’homilia pronunciada sense papers– i que precisament no té un gran què d’homilètic; ja sabem, però, que l’Església s’encarna en cada territori, en la seva història, en la seva gent. Som, doncs, i continuarem essent segarrencs, oïdà! I cristians, si voleu, i devots de Sant Magí tant com us plagui, però sempre segarrencs, i amb molt d’honor!

Ja hem dit que el nostre vast territori és pobre d’aigües superficials; donem pomposament el nom de rius a minsos corrents d’aigua que, en el millor dels casos, no passen de rieres, torrents o rases. El Gaià és l’únic riuet nostre que s’aboca directament al Mediterrani, prop d’Altafulla. L’Anoia perd el nom en trobar-se amb el Llobregat a Martorell; el Llobregós aconsegueix el Segre a Ponts; i els que davallen de les altes plataformes pedregoses que ja albiren el castell de Lleida –Sió, Ondara, Corb– arriben a perdre llurs escorrims en el pla o en el mateix canal d’Urgell... Però tot té la seva contrapartida. La pobresa d’aigües superficials es veu compensada per una rica varietat d’aigües minerals: Rubinat (d’infants, el sol nom ja feia venir

esgarrifances!), Vallfogona amb el seu esplèndid i freqüentat balneari, Rocallaura, ja a la frontera natural de la serra del Tallat, amb la millor aigua del món per a la salut dels ronyons, i...Sant Magí de la Brufaganya! Què té l'aigua de Sant Magí, que vosaltres envolteu de tanta i tan bella cerimònia? I amb vosaltres la ciutat de Tarragona, i encara altres viles i pobles del redós. Deu ser una mica com l'aigua del Jordà, que va guarir la lepra de Naaman de Síria, tot i que els rius del seu país eren molt més cabalosos i de millors aigües que no pas el riu de la Terra Santa... Aigües hi deu haver amb millors propietats que l'aigua de la Brufaganya! Tenim, pel que fa al cas, l'aigua de la Font del Vermell que brolla de les roques del Puig Sobirà al Port del Comte, aigua excel·lent i cobejada per molta gent de lluny i de prop que va a cercar-la a corrua feta...

I és que l'aigua de Sant Magí té una virtut superior perquè hom hi té fe. La podríem considerar quasi un "sagramental", com ho és l'aigua beneïda, o beneïta com es deia abans. Cal beure-la amb fe, i no manca qui en rep algun benefici per a la salut del cos; però és profitosa encara més per a la salut espiritual, i això és el que el poble pensa i sent; altrament qui faria tantes hores de camí per anar a cercar-la i tractar-la amb veneració gairebé litúrgica? I és que l'aigua de Sant Magí ens recorda les propietats transferides a l'ordre espiritual per Crist mateix en la institució del baptisme; també l'Església, en la celebració de la Missa, barreja unes gotetes d'aigua, símbol de la precarietat de la condició humana, amb el vi, que representa la divinitat de Crist, que assumeix la humanitat per tal de divinitzar-la.

L'aigua del baptisme renta i purifica, per una banda; i per l'altra ens fa renèixer a una vida nova, la vida dels fills de Déu, que tenen com a heretatge la vida eterna. Ara que estem patint un llarg eixut –un eixut gairebé còsmic– podem tocar amb les mans què vol dir la secada, la manca d'aigua: les deus s'escurcen o fins s'estronquen –les mateixes fonts de Sant Magí fan només un rajolinet–, els arbres i les plantes s'esllanguixen, la terra es clivella i les collites escassegen... Per això preguem, hem de pregar l'Amo dels conreus i de les fonts, també per intercessió de Sant Magí, que ens doni l'aigua indispensable per a la vida de la natura i del nostre mateix cos, compost en bona part d'aigua; si ens deshidratem, la nostra mateixa vida està en perill. Ni que, a còpia de furgar, tinguem la nostra part de responsabilitat en allò que ara s'anomena "canvi climàtic", hem de pensar que, com deien els nostres pagesos, "no hem pas canviat d'amo", i, si no tenim la memòria curta, que ja la hi solem tenir, recordem que fa un parell d'anys va ploure molt i bé, les collites van ser ubèrrimes i les fonts rajaven amb un doll que donava goig de veure. No s'ha pas d'adverar el que em deia aquest estiu un bon amic amb un evident pessimisme: "em sembla que ja no plourà més"! Tornarà a ploure, si Déu vol; però a Ell, que sap més bé que nosaltres el que ens convé, li agrada que li ho demanem amb humilitat i confiança. Implícitament, no demanem l'aigua quan diem en el Parenostre: el nostre pa de cada dia doneu-nos, Senyor, el dia d'avui?

Que l'aigua de Sant Magí, estimats cerverins, ens sigui preuat remei, i que regui sobretot les revellides arrels cristi-



Homilia de Mn. Valentí Miserachs. Fotografia: Victòria Fusté.

anes de Catalunya. La fidelitat a aquestes arrels és l'única garantia del progrés, també material, però sobretot espiritual del nostre poble. Els mals d'ordre moral que l'affligeixen, conseqüents al menyspreu o negació de la transcendència, no es resoldran pas a base de pegats i de sargits; quan es vol tancar un forat, ja en surt un altre encara més gros. El remei

nosaltres el sabem prou, adoradors com som del Santíssim Misteri: de la nafra del costat de Crist, en brolla l'aigua de la vida veritable. Que l'aigua de Sant Magí ens dugui naturalment a abeurar-nos a la Font inestroncable de la Vida. I que sigui per molts anys! Anys i segles, fins que món hi haurà.